

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, literară-ilustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Ce Duh ar trebui să se pogoare peste noi?..

Un cetitor al nostru din Bănat, trimițându-ne nește glume pentru adausul nostru literar »Foaia Inter.«, ne-a trimis între altele o glumă tare usturătoare pentru noi Români. Cetitorul o găsește în »F. Int.« adausă la numărul de față. Iar fiindcă acea »glumă» prea să nimerește firii unui mare număr de frați ai noștri, stăruim la acest loc de frunte asupra ei, și anume — nu glumind:

— Ce deosebire este între Sași și Români? — întreabă unul.

— Acea, că Sașii tac și fac, iar Români nu tac și nu fac!, — răspunde celalalt, care-i cunoștea pe amîndoi.

Nu avem multe de tilcuit în jurul acestei pilduri pișcătoare. E destul o bîță la un car de oale!

Tocmai alegerile acestea ce trecură, dovediră, de pildă aici în cercul nostru al Orăștiei, plin și îndesat, că conțetătenii noștri Sași știu de minune să tacă și să facă! Așa de mult, încît noi cu drag i-am arăta poporului nostru, ca pildă din cele mai strălucite, pe care și Români s'o urmeze, în a face mult, tot, pentru neam!

Dar totuși nu-i putem arăta ca pildă! Că pilda lor e mizerabilă, e criminală! Spre ce nu putem îndemna poporul nostru să-i urmeze!

Că e trăsură frumoasă a caracterului, e semn de bărbăție coaptă, de înțelepciune de viață, a tăcea și a face, dacă bine face ce face, în tăcerea lui mîndră! Dar conțetătenii noștri au tăcut și au făcut totul, ca să răpească Românilor un drept și dumnezeesc și omenesc! Că dreptul dzeesc în acest cerc al nostru e, de vreme-ce din fiecare sută de locuitori din cerc, nouăzeci sunt Români! Și și dreptul

omenesc e pe partea noastră, de vreme-ce și în lista de alegere, avem cu 200 de voturi mai mult ca ei cu toți ungurii și Ovreeii împreună! Și ei totuși, punîndu-se luntre și punte, »au tăcut și au făcut», dar ce au făcut?, au asmuțat toată ungurimea și jidovimea asupra noastră și au sprijinit'o din răspuțeri, lucrînd mai ales noaptea, pe întunec, ca răufăcătorii, ca să ne răpească nouă dreptul cel dumnezeesc și omenesc ce-l avem aici!

De aceea nu putem să-i arătăm ca pildă fraților. Mai curînd ca pildă rea, cum ai noștri să nu facă!

Tăria stăruinței însă, pe care acești oameni au arătat'o în munca lor răpitoare față de noi, — tăria asta de stăruință, am dori din toată inima să prindă sămînță și în sufletele Românilor, și cu o așa tărie dusă până la cerbicie, să lupte de azi încolo Români într-o arăta răpitorilor noștri că — am învățat și noi ceva dela ei!

Duhul acestei țării în stăruință, pogoare-l cerul asupra poporului nostru cel prigonit de toți vameșii galbeni de pizmă, ai acestui pămînt!

UNELE—ALTELE

Răsplata celui bun și nobil.

Marele bărbat de inimă Vasile de Stroescu, a pus lumea în uimire prin trei fapte mari ale sale, date vieții una după alta: o sută de mii dăruite la Blaj, două sute douăzeci de mii dăruite la Sibiu și altă o sută de mii dăruite la Arad, — tot pentru scopuri culturale române.

L'a prins mila de săracii de noi și de zbaterile noastre de a ne

mîntul ce bruş mai putem din altarele culturai noastre naționale.

Iar noi, o, cu ce puțin putem să-i răsplătim îndurările sale! Doar cu atît că i-am scris numele cu litere de aur în toate inimile Românilor și că l'am făcut obiect rugăciunilor noastre către Dzeu, ca El să-i răsplătească minunatele fapte.

Bine au înțeles însă și de data asta strimtorarea noastră luminații noștri frați din Țară, și fiindu-le lor cu puțință aceea ce nouă nu ne e, — i-au întins ei o frumoasă cunună de laudă și au împodobit ei fruntea celui cu inimă mare pentru cultura română: *Academia Română* din București, cel mai înalt așezămînt național-cultural, în care au scaun cei mai învățați Români, — a ales de membru de onoare al ei pe dl Vasile de Stroescu!

E o mare cinste această, uai prea vrednicie din partea celui pe care l'a ajuns! Dee Dzeu să fie mulți ani podoaba Academiei, sănătos și mare pilduitor în a jertfi pentru cultura română!

Răspunsul înțeleptului.

Liga din București a ținut un mare Congres în Țară. Din adunarea mare a Ligei, s'a trimis dlui Vasile de Stroescu o telegramă, prin care i-să arată adinca recunoștință a neamului pentru strălucitele sale pilde de jertfă!

La acea telegramă, dl V. Stroescu a dat următorul răspuns înțelept:

„O faptă, odată simplă, firească, azi stîrnește mirare și atîta zgomot!..

„Ce au ajuns a fi urmașii „oamenilor cari și-au jertfit averile pentru binele moșiei?”

„Țăranul de o parte, Parisul și „Monte-Carlo (cuib de cărjași din „toată lumea) de alta, ar putea numai spune!

„Mulțumesc pentru onoare!”

Vasile de Stroescu.

Aceste puțină cuvinte varsă lumină deplină asupra sufletului acestui rar bărbat. El nu să uită la contimporanii cei iubitori de plăceri prin lunecosul Paris, nici prin speluncele strălucite din Monte-Carlo, — ci își are ochii sufletului asupra figurilor mărețe din trecutul neamului, unde află atîta oameni mari cari „și-au jertfit averile pentru binele moșiei!”

Iar acele figuri strălucite nu te învață a fi zgîrcit cînd e vorbă de a jertfi pentru moșia neamului (fie moșia pămîntească, fie cea a sufletului lui!), ci a jertfi tot ce

ai ba a te jertfi însuși, de-a cere lipsa!

Și el a cel glas îl aude, pe acela îl ascultă!

Ascultămu-l și noi destui?

Impăratul Wilhelm în România.

Să dă știrea că Impăratul Germaniei, Wilhelm, vrea să folosească privilegiul marilor manevre române din ăstan, și să meargă să iee parte la acele manevre.

Acestei vizite i-să dă însemnătate mare, și să ia ca un nou semn de legătura dintre România și „tripla alianță” și prețul ce să pune pe armata Țării-Românești.

Dela Academie.

Academia română din București a făcut zilele acestea o alegere de membru, care întîmpină bucuria tuturor Românilor: a ales între membrii săi pe dl Nicolae Iorga, învățatul profesor. — Toți atînci a'afes pe dl Alexandru I. Lăpădatu membru corespondent al său în despărțămîntul istoric, fiind dl Lăpădatu unul din cei mai sîrguincioși și pricepuți cercetători de lucruri vechi în istoria neamului.

— Din premiile Academiei unul a căzut și unui învățat ardelean: dl Dr. Lupaș, adm. protopopesic la Seliște, a fost premiat cu 1000 Lei pentru lucrarea sa mare istorică asupra Metropolitului Andrei Baron de Șaguna, scrisă din privilegiul iubileului de 100 ani dele nașterii lui Șaguna.

Au mai fost premiați: Barbu Delavrance cu 4000 Lei pentru lucrarea sa „Apus de soare”, dramă istorică, profesorul I. Zaharia cu 5000 Lei pentru lucrarea sa economică despre îmbunătățirea agriculturii, — și alții.

— Insemnăm cu o cale, că la sfaturile din ăstan a Academiei, ar fi avut să meargă și Vasile Mangra, ales la Academie anul trecut, pe cînd nu era dată pe față putrejunea sufletească din acest călugăr ticăloșit la bătrînețe.

Dar, pe cît să spune, Academia aflînd despre purtarea ne-românească a nou alesului membru, nici nui-a mai trimis invitare la sfatul învățaților români, — și nici el n'ar fi cutezat să meargă, că nu l'ar fi suferit lumea în București!

De ce am căzut?

Nu suntem dintre cei cari după înfrîngerea suferită la aceste alegeri, să începem a arunca cu gură plină vina colo, ba colo, pe Stan, ba pe Bran, și a ne arăta acum, după ploaie, sfătoși, că ce fel de căpeneag trebuia să luăm!.. Apoi

de știam tot ce nu am știut, de bună samă că altfel o făceam și noi, dar altfel și înșiși alegătorii cei rătăciți, printre cari încă e mare părerea de rău.

Totuși nu putem trece cu vederea un articol apărut în „Telegraful Român” dela Sibiu, numărul din 14 Iunie, care spune multe adevăruri asupra pricinilor cari, pe lângă blăstămăția și mișelia stăpînirii, au ajutat și ele mult la căderea așa de neașteptată.

„Telegr.” înșiră ca pricini:

1. volnicia oamenilor stăpînirii; 2. cumpărarea voturilor; 3. sperierea alegătorilor cu cite toate; 4. oprirea multor alegători cu puterea; — aste ca mișele a oamenilor din slujbele de obște ale țării. Dar pe lângă astea au ajutat la cădere și socotelile slabe ale conducerii naționale, ca: 5. s'a lucrat fără nici un plan, poate în credință că alegerile vor fi „libere”, cum o spunea Khuen, tocmai ca mai ușor să ne înșale!; 6. dela conducerea clubului nu s'au dat îndrumări de timpuriu și sigure despre ce e de făcut; 7. n'a fost nici o organizare (rînduire bună) a partidului; 8. nu să știa încă nici la conferința din Sibiu în cite cercuri avem majoritate (avem noi voturi mai multe), și deci unde am putea lua lupta cu nădejdi bune; 9. candidările pe multe locuri au fost nepotrivite; 10. în unele cercuri unde nici n'aveam majoritate (voturi mai multe decît cele străine) pe par-
alte cu majoritate frumoasă, nu s'au pus deloc; 11. pe aiurea s'au legat „pacturi” (țîrguri, învoeli), cari s'au stricat, altunde s'au luat legăminte ce nu s'au ținut, — și altele!

Adecă: ne-am prea încrezut în vorbele viclene a celor dela cîrmă și noi înșine nu ne-am știut rîndul poporul, ca să-l avem ca o oaste bine disciplinată în jurul candidaților.

Fie-ne de învățătură pentru viitor macar!

*

Un glas germân.

— „Bürger Zeitung” din Sibiu. —

Ziarul popular săsesc „Bürger Zeitung” din Sibiu scrie în numărul său dela 12 Iunie în fruntea sa un articol despre: „Ținuta noastră (a Sașilor) la alegeri”, în care printre altele spune:

„Prin purtarea noastră (a Sașilor) dovedim multă scurțime de vedere! Și, pe de-asupra, fără nici un rost, ne atragem și ura fraților nostri Români, cu cari locuim peste tot împreună.

„Noi și de altfel avem să purtăm cu ei o luptă economică din cele mai grele. De ce i-am întărîta și ne-am război cu ei și în politică?”

„Să zicem că Românii din Orăștie ar vor să se războie pentru căderea lui Vlad, — cine ar simți-o aceasta mai dureros? Nu mese-riașii și negustorii nostri (sași)?”

Și mai încolo foaia populară săsească ceartă rău pe conducătorii politice săsești, cari să alătură la politica maghiară prin foc și fum!, lucru ce să va răzbuna am ar asupra noastră, — zice scriitorul bine văzător al articolului. Și o spune verde, că Sașilor, la alegeri, numai o cale cuminte le e dată, ca între un candidat maghiar și unul naționalist, ori să nu voteze deloc, ori să voteze cu naționalistul!

„Cel-ce altfel face, lucrează contra interesului (binelui) poporului nostru săsesc!” — închee numita foaie.

Și drept grăeștel!

Dar de aceste adevăruri mari, între Sașii din Orăștie nu știe nimeni! Ei, la comanda preotului lor maghiaron și pizmuitoar de Români, — merseră strună în contra Românilor!

Vom vedea cui i-o părea încă mai rău!

Urmările alegerii.

Ne vin mulțime de știri despre fereberea ce nu înceată în popor a să arăta față de păcătoșii dela alegerile din urmă. Poporul cere și îndeplinește, pe cît îi stă în putință, pedepsirea lor.

Așa de pildă pe cei doi rătăciți din Gelmar (între Geoagiu și Orăștie), care erau și ei scriși cu mai mulți fruntași din sat ca să de-

cari dintre ei, ca pe niște nevrednici a aduce și ei jertfa cea mare în șir cu creștinii adevărați!

— Crîșmarului Oltean Ilie din Vinerea, dela alegere încoace nu-i întră nimeni în crîșmă, ba nici dacă el, ieșind pe uliță, dă binețe, oamenii de omenie nu-i răspund!

— Crîșmarului din Romos, deși n'a votat cu Farkas, numai a stat acasă, adecă n'a mers cu poporul, nu-i mai trece preț de 10 bănuți pe zi.

— Jidanul Wiltsek din Bobilna e gata să plece din comună, că crîșma lui dela alegere încoace e tot pustie și va rămînea tot așa!

— În Orăștie feciorii făceau în Dumineci și sărbători joc în crîșma lui Nicodin Brudar (pe drumul către stație). Dela alegere nu vreau să mai meargă cu jocul la el nici bătuți, deși poliția i-ar sili să meargă să joace acolo.

A gol răsună și crîșma lui Titu Cîranean din Zăvoiu, și a barbirului Andreșcu, cărora Românii din loc și jur le iau foarte în nume de rău rătăcirea de a fi votat cu jidanul, în contra neamului și singelui lor.

Greu simt și pe aiurea cei rătăciți întoarcerea poporului de către ei!

Și rînduială în casa sa, poporul nostru numai așa poate să și facă, dacă pe cei rătăciți, în acest fel li face să simță nemulțumirea lui! Că ei prin crîșmă creșterii poporului nostru voesc să-i

aibă. În voia poporului stă, ca să le arate, că dacă ei, pentru a avea licența de-a trage creșterii Românului, și-au dat sufletul streinului, — apoi tocmai loruși și-au făcut paguba, că nu mai capătă ce le mai trebuie: bănuții poporului.

— Românii din Geogiu îmblăteau cu mașina evreului Mahler. După purtarea lui la alegere, nu vor să mai audă de el și de mașina lui! — Bine faci!

— Asemenea Românii din Binținți, care îmblăteau cu mașina Șvabilor, nu o mai primesc.

— **Români cu mașini de îmblătit ar face în acest jur frumos cîștig!**

Stătuim pe frații din Binținți și de pe aiurea, să se însoțească în *tovărășii economice*, în scop de cumpărare de mașini, să-și iee 5—10 inși cite-o mașină sau și numai doi din cei mai întreprinzători, și facă ei cîștigul ce îl trag de pe ei ațîța streinilor!

*

— Păcătoșii să descopăr și să mărturisesc tot mai mult! Pe prăpădiții din Berii li povestește acum la lume și țară tocmai cel ce i-a stricat și i-a înfundat cu beuturi: misarășul Linda din Orăștie. Spune cum a venit la el directorul Șimon dela gimnaziul unguresc din loc în cap de noapte (cinstita lucrare »patriotică« numai sub vâlul nopții o făceau ca răufăcătorii), și i-a spus: »Linda băcsi! Ne bat Românii! Fă ce poți, fă tot, numai prinde-ne cîțiva oameni de pe sate de pe unde ai cunoștințe«. El i-a spus că va merge greu, că »a cum a-s porcii scumpi... Și paserea nopții l'a înțeles ce vrea să zică vorbind de porci, — și i-a zis:

— Fă cu ori ce preț! Coste ori-cît de mult!

Și așa apoi și-a îndreptat Linda spre Berii pașii săi, și au început a merge lăzile cu bere și în preziua alegerii aducerea beutorilor în ocolul celorlalți grohăitori...

Azi pe Linda Românii cinstiți, chiar oameni din popor, nu-l mai salută, ca pe un păcătos stricator de suflete românești! Și acum el însuși li agrăește și-i întrebă că de ce-s mînioși pe el, că uite cine-i de vină, cine l'a pus la cale! Poporul nostru face bine dacă pe astfel de oameni cu suflete rele, atît pe cei-ce s'au lăsat cumpărați, cît și pe cei-ce i-au cumpărat, — li copăr cu disprețul lor, cu arătarea scribei lor, nu li mai cinstesc ca pe oameni buni, nu le primesc nici binețele, și li încungiuură cu totul ca pe niște ciumați!

Și asta nu o zi două, nu o săptămînă două, nu o lună, nu un an, — ci s'o aibă fiecare ca hotărîre mare a sufletului lui față de ei: pe *toldeana*, — și doar atunci să le mai dea cîntea, cînd vor arăta, în viitor, semne vii de pocăință și de îndreptare. Până atunci nu!

Numai așa vom putea face pe păcătoșii de printre noi, Români și străini, să țină samă de noi ca popor, ca neam de oameni vrednici!

*

17 Jidani.

Foaia „Az est” scoate la iveală, că în dieta trecută erau 21 deputați jidovi. În cea de acum mai sunt numai 17, între 3 din comitatul cel românesc al Hunedoarei: Farkas Pál la Orăștie, Hantos Elemér la Dobra și Rosenberg Gyula la Hațeg. Toți trei sunt jidovi curați, numai pentru prostirea Ungurilor, doi și-au maghiarizat numele! Și ceilalți 14 sunt aleși mai ales printre Români, că doar mai ales Românul să închină pentru șpir și bani ori-cărui mamonă!...

Nu-i așa, vînzătorilor dela Orăștie, că vă stă frumos, că ați făcut laudă odată acestui cerc, cînd în toată țara, din 413 cercuri, jidovi numai în 17 locuri au fost aleși, și între acești 17 trebuie să fie și — **Orăștia!**

Versuri năcăjite.

— După alegeri. —

Bate Doamne pe-acea
Care și-or vîndut legea,
C'or lăcomit după bani
Și ne-or vîndut la Jidani!
Lăsa Doamne numai doi,
Pe care-or ținut cu noi,
Cari nu ș-or făcut păcate
Ci-or ținut la dreptate!
Cei-ce așa să vîndură
Pentru bani și beutură
Mă mir ce nas nespălat
Au, ca să mai iasă 'n sat
Cu creștini să se 'ntilnească
De Christos să mai vorbească
C'or luat bani pentru vot
Și-or vîndut sufletul tot,
Dară banii s'or gâtat,
Omenia s'o mîncat!

Bate-l Doamne pe birău
Ne-o năcăjit tare rău
Că și el ne vîndu iute
Ca pe niște capre șute,
Și pentru noi luă sute,
Dară nu-s pe dreptate
Mîncare-ar zăcînd pe spate
Pe leacuri să-i cheltuiască,
Așa să se pocăiască
Și să-l ție boala lungă
Doctorii să nu-i ajungă,
Și lui și la ceialalți
Cîți și-or vîndut pe-a lor frați!

*

„Cîntec” jupînului...

Bată-te Christos jupân
Cum vînduși tu pe român,
Și nu-ți aduseși aminte
Ce erai tu mai înainte,
Și nu stai să te gîndești
Că după cine trăiești?
Că la noi cînd ai venit
Cît erai de prăpădit
Cu purdaniile goleşei,
Nu erau zdrențe pe eil
Și tu Kati fără minte
Uitași cum erai înainte,
Cît veniși de prăpădită
Că-ți era pielea zbîrcită,
Și te așezași în sat
Cu zdranță de căpătat,
N'aveai nici mălai, nici poame,
Te lua dracu de foame!
Azi voi ne sunteți tătari
Voi vreți să ne fiți mai mari!
Așa-i trebuie la Român
Că primește la-al său sin
Ori-ce șerpe veninos
Și-l omenește frumos...

Vinzătorii de neam din Trăscău.

„...Iară Iuda cel fără de lege, n'a vrut să înțeleagă — prin ce și-a agonisit moartea prin spinzurare“...

Vestea despre căderea steagului partidului național român la Trăscău, trecu de tot repede prin toate comunele pe unde aveau să treacă alegătorii vinzătorii de neam.

• Și în acea clipă ura și desprețul, precum și dorul de răzbunare să născu în România de prin acele sate. — Le-au și pregătit „primire“. În Sălciiva-de-jos poporul era adunat în stradă și a început a-i hui du, a-i blăstăma, a scuipa și a-și face cruce de ei, ca de necuratul, iar ei, vînduții, cu capetele plecate, rușinați, treceau în goana cailor printre popor, ducînd pe fruntea lor pecetea vinderii de neam!

În Sălciiva-de-sus poporul era atît de aprins, încît la marginea comunei din jos i-a întimpinat cu ouă clocite, iar la marginea comunei din sus cu pietri! Care dintre vinzătorii ce a căpătat din cele „cinstite“ lor de Sălciuani, nu o știu acurat, căci lor li-e rușine să spună, atîta însă știu că pe cînd au sosit acasă, acoperitoarele la cele mai multe trăsuri erau toate găurite.

Primirea cea mai furtunoasă s'a pregătit popii schiop: *Candre Mihlos* supraporeclit și „Popa Hoanca“ din Neagra și vărului său *Candrea Andreiu* din Lupșa. Amîndoi nu s'au împărțit de primirea ce-i aștepta, căci „Popa Hoanca“ simțind ce-l așteaptă, a stat în Sălciiva-de-jos în o căruță de povoară, culcat, și a poruncit cărușului să pună în peste el, și așa a scăpat, iar celalalt scribos a luat drumul către Turda și ajungînd în Abrud nu s'a rușinat a minți că candidatul nostru național, Dr. Zosim Chirtop, a făcut pact cu jidanul Dr. Várfalvy Mor și așa el mai bine a votat cu guvernul de cît cu jidanul!... Te miră cîtă obrăznicie și stricăciune de suflet poate zăcea ascunsă sub reverență în inima acestui popă ramolit. Un alt vinzător — tot reverendat — e popa *Ciorău Avram* din Valea-Lupșei, căruia îi place altădată a da pe „naționalistul“, iar cînd e vorba să se arate, e atît de stricat, încît și măduva în oasele lui e putredă!.

Sărman biet popor, care ai ajuns a fi condus de asemenea „păstori“ și pe cari din munca ta cinstită îi ții cu vestita prescură românească! Acăța-li-s'ar în gît!

Și acum, dacă îi cunoaștem, noi încă să ne facem datorința față de ei: să nu mai dăm vinzătorilor cinstea și bucuriile noastre, în afară de ce suntem datori după lege; să nu mai capete jertfe dela noi, să nu-i chemăm la slujbe private, să nu lăsăm să mai facă ei pomenirea noastră la biserică, ci să lăsăm să ne pomenească preoții

vecini cari au rămas cinstiți; parastasele pentru morți la aceia să le ducem să le slujească și să le plătim, mărturisirea la aceia s'o facem, iar dela păcătoși nici Paști să nu primim, ci și paștile să ni-le aducem din satul vecin, cel cu preot aievea sfințit, iar păcătoșilor să nu le ascultăm glasul înșălător, ci să le întoarcem spatele, silindu-i să ajungă soarta ovreilor cari au cîntat: „La riul Babilonului am șezut și am plîns cînd mi-am adus aminte de Sion“...

Coresp.

Cercul Murăș-Ludoș.

Precum în alte multe, așa și în cercul nostru, alegerile de deputat dietal a scos la iveală lucruri ciudate, și multe persoane pîna acum necunoscute, le-au făcut să le cunoaștem!...

Ținuta noastră în cercul M. Ludoșului la alegerile aceste s'a întemeiat pe hotărîrea conferenței naționale dela Sibiiu. Ne-am hotărît să sprijinim pe candidatul Dr. Fűredi Ferencz, iusthist, care ne-a dat și în scris, că va lupta pentru votul universal, egal, secret și după comune, precum și pentru împărțirea de-opotrivă a cercurilor. Așa am mers la urnă și ne-am dat votul candidatului, care dorește votul universal, dorința noastră cea mai mare azi.

Să înțelege că nu a lipsit nici dintre noi neghina, să vedeau și aici oi rătăcite, pribegind în jurul castronului dușmanului, ștergîndu-și buzele dela potrivnicul acum darnic.

Iacă pe prea stîmății sprijinitori ai omului guvernului celui contrar votului universal: Teofil Pop, preot în Hădărău, G. Deac, inv. în Hădărău; I. Sângeogean, preot grort., Oarba; G. Negruțiu, învățător, Lechința; Victor Simonetti, inv. în Bogata; Aug. Pop, inv. pens., în Taurenii-de-Cîmpie; I. Szengyeli, Lechința; Maxi Oltean, inv. în Singerul-de-Cîmpie; I. Papp (Talpariu), inv. în Budiul-de-Cîmpie, și alții încă.

A învins groful Bethlen; cum nu, că el a avut corteși chiar și femei, de pildă în satul meu, unde sunt 24 alegători s'o chinuit și străduit mult doamna preoteasă văduvă, de i-a trimis 16 inși, pe cînd eu, un tiner, pentru cauze românești destul de simțitor, am putut duce numai 5, la omul care cere vot popular!

S'a luptat așa „puternic“ dna preoteasă văduvă, în interesul ginerelui său, căruia i-s'a făgăduit că-l vor face notarăș, dacă nu în tractul nostru, baremi într'a Deesului, și dacă nu acum, baremi altădată. Iar pentru a ajuta pe ginerele preotesei în șea, au trebuit să se lapede 16 Români de cererea votului universal.

Mult m'a mirat murdăria sufletească alui Pădurean Simion I. Costan, care a primit bani de trăsură din partea mea, își dă cuvîntul, ba să și joară, că o să țină cu noi, cînd colo el scutura mai tare steagul grofului! Li poate fi rușine cît de bine! Barem să nu fi umblat și cu minciuni.

S'au întîmplat și fapte frumoase la aceste alegeri. Unii Români și vrednicul preot din Taurenii-de-Cîmpie, Benjamin Lupu, a pus pe masă naintea scrutiniului cele 40 cor. Împărțite de notarul cercual din Zau, pentru a vota cu guvernamentalul, și a spus acolo

că el nu votează ca cumpărat, ci din liberă voe cu Dr. Fűredi, omul votului universal! Iaca un chip de om cinstit și brav!

Mișu.

DIN STRĂINĂTATE

Copleșiți peste măsură de știrile despre alegeri, n'am avut răgaz a mai aduce cetitorilor nostri știri despre întîmplările din lumea mare, din afară de țara noastră. Vom face-o de aci încolo iară mai regulat.

Că lumea e ca valurile mării. Ori cît ar crede cineva, că în lumea mare e „pace“, nu e așa. Fiecare țară e bîntuită de mii de rele, tot rele ce vin din lipsa de inimă a celor dela stăpînire față cu poporul. În unele locuri nedreptățile ajunse la culme, fac ca cei obidiți să prindă arma, singurul mijloc pentru cîștigarea dreptului, sau al nimicirii!

Iată, pe scurt ce mișcări mai vîi de acest fel sunt acum prin cele țări:

Răscoală în Albania.

Albania, aceasta supusă Turcului, trece prin zile grele. Soarta poporului albanez e atît de puțin pe placul lui, încît el de un șir de ani trăește în nesfîrșite zvîrcoliri și în repetite rînduri a pus mîna pe armă. Acum poporul e din nou, de vre-o lună de zile, răscolat. Între el și armata turcească s'au dat mai multe ciocniri sîngeroase, dar răscolății încă n'au putut secera o învingere covârșitoare. Guvernul turcesc i-a provocat mai nou să pună jos armele, dar ei nu s'au învoesc; poartă războiul nainte și spun, că l'or înceta și să vor împrăștia pe la vetre, dacă li-s'ă asigură drepturile și li-s'ă îngăduie ca armele să le ducă cu ei! Sunt foarte războiști și învîrtoși „manatue“ bamei. Și jertfesc bucuroși sînge pentru drepturile lor de popor! Nu le e mai scumpă viața ca libertatea națională!

Cite ar putea învăța încă Români nostri din Ungaria cea „îuaintată“ dela acest popor din Taurcia cea „barbară“...

Grecia și Turcia.

Între aceste două țări sunt încă mari încordări pentru insula *Creta*, deoarece Grecia voeste s'o încorporeze la sine, iar Turcia ținea mereu, că e a ei! Poporul, care în mare parte e grec, ține mai mult la Grecia.

Numai în iarnă era cît pe-acel să izbucnească războiul între cele două state, dar țările străine le-au împăcat. Acum iarăși e zarvă mare, pentru deputații Cretei, pe cari îi trimitte Creta în dieta Greciei. Trimișii țării străine cer dela guvernul grecesc, ca acești deputați să nu fie siliți să pună jurămîntul obișnuit pentru deputații greci, ci să poată intra în dietă fără acel jurămînt. Dar faptul că Creta trimite deputați în Grecia, vădește că lucrurile merg într'acolo, că dreptul Greciei asupra acestei insule să fie ca mîne recunoscut întreg.

Din China.

Prin China încă suflă vînt de răscoală, care să pregătește în contra guvernului și a casei domnitoare. Trimișii statelor europene au fost încunoștințați, că vor fi uciși toți străinii, dacă vor da ajutor guvernului! Locuitorii sunt foarte neliniștiți și guvernul chinez să teme, ca să nu s'ă răscoale cumva și armata, și din pricina aceasta dela vre-o 7000 de soldați au luat armele!

Europenii au format o armată

voluntară (de bună voie) și în portul dela Nanking corăbii americane, engleze, japone și chineze stau gata, pentru apărarea Europeanilor în po-triva năvalei chineze asupra lor!

Visul

unui zburător cu mașina.

Pe zi ce merge, mașina de zburat tot mai mult e prețuită, și ocîrmuitorii statelor să gîndesc la timpurile viitoare, cînd soarta războaielor va fi hotărîtă în mare parte de această mașină! Chiar de pe acum să pregătesc pentru armată „aeroplane“ (mașini de zburat) și încercările zilnic dovedesc în de-ajuns, ce preț mare să pune pe instrumentul acesta ciudat, cu ajutorul căruia omul se poate ridica de pe pămînt în văzduh.

Tocmai în zilele acestea s'au adunat în Budapesta vre-o 30 de zburători cu mașina din toate țările mai însemnate, ca să se întrecă unii cu alții în zbor. În lupta lor, fiecare să trudește să fie cel dintîi, să se ridice la cea mai mare înălțime cu mașina lui, să aibă zborul cel mai sigur și să răzbească mai departe.

Ce frumos e să vezi 5—10 mașini de zburat în aer! Să-le vezi ridicîndu-să în forma lor de pește, ori de pasere, și tîind văzduhul cu aripe uriașe. Să înalță omului sufletul de mândrie, cînd vede cea mai nouă și mare izbîndă a iscusinței omenești!

Un om zburător de aceștia (aviatic) întrebă de un gazetar, că ce crede el despre viitorul mașinii toarele:

Peste puțini ani, mașina de zburat va arăta adevărate minuni. Izbînda cea mai mare va secera-o fără îndoială în războaie și mai ales în luptele de pe mări! Cînd flota dușmanului (armata de corăbii) să va apropia de cutare oraș ca să-l bombardeze, oamenii nu să vor mai speria nici să vor închide în ziduri puternice, ci vor trimite vre-o 200 mașini de zburat și baloane, cari din înălțime să arunce materii nimicitoare asupra corăbiilor dușmanului. Mașinile de zburat, ca să nu fie văzute ușor, vor fi zăgrăvite în coloarea vineție a cerului și în chipul acesta, aproape nebăgate în samă, vor putea nimici zeci de vapoare! O singură bombă aruncată din înălțime va fi în stare se facă minuni. Iar după ce s'a aruncat bomba, mașina va zbura mai departe și va scăpa de gloanțele, cari se trimit după ea de pe corăbii.

Mai interesantă va fi lupta aceea noaptea! Atunci din înălțime vor putea arunca boabele în dragă voie și fără teamă, că vor fi băgați în samă de pe corăbii.

— Sunt incredințat, a zis mai departe renumitul zburător, că toate acestea proroci se vor împlini în scurtă vreme, deoarece s'a dovedit, că mașina de zburat poate purta și greutate cu sine și se poate ridica pînă la așa înălțime, unde glonțul tunului nu mai prinde!

Cam așa a vorbit omul care zboară, și el poate avea mare dreptate. Noi nu ne prea bucurăm de asta, deoarece miile de mașini de zburat, cari vor trebui gătite pentru armatele din văzduhuri, vor îngreuna în măsuri grozave, spetele bietului popor plătitor de dări, destul de încărcate și pînă acum!...

S. B.

Poporul cu suflet curat! Răsplata popii din Valea-Iepii.

Ni-se scriu următoarele:

A căzut Dr. Aurel Vlad la Orăștie! Dr. Aurel Vlad, care cu glasul-i fermecat și inima românească de aur, a trezit la o nouă viață neamul nostru din această țară! Dr. Aurel Vlad, care a jertfit sănătate și avere cutriind toate colțurile românești, din Ardeal și Țara unghurească, propoveduind evanghelia dragostei de neam! Dr. Aurel Vlad, a cărui înfățișare și inimă deschisă, te cucerește dela întâia vedere. Singe curat al marelui său moș, George Bariț, care peste jumătate de veac a fost sufletul tuturor mișcărilor neamului nostru, Dr. Aurel Vlad a luptat ca un adevărat viteaz pentru drepturile poporului, punându-și în primejdie chiar și viața! El, care vorbind poporului unghuresc despre nemeșii farisei, a fost ridicat pe brațe de Ungurii de pe pustă!, el apostolul poporului nostru, a căzut la el acasă.

Adecă n'a căzut Dr. Aurel Vlad, — ci a căzut cinstea și omenia noastră înaintea lumii, atunci, când între ai noștri s'au aflat destui vânzători, cari, pentru arginții lui Iuda, au vîndut pe unul din cei mai aleși și mai dragi fii ai neamului nostru! *„Căderea“* lui poate fi încă de bun folos pentru *„însănătoșirea deplină națională a poporului!“* Așa să și fie!

Alegere „liberă...“

— Cercul Chișineului. —

Azi, Joi, pe când trimitem această foaie, e luptă nouă la Chișineu, între baronul Wenkheim și poetul român Octavian Goga. Dar după cele ce au premers acestei alegeri restrinse, nici nu mai așteptăm vestea despre sfîrșitul alegerii, fiind de nainte siguri, nu despre aceea că poetul nostru nu ar putea învinge, ci că *„nu va fi lăsat să învingă!“* I-să zmulge mandatul, tot așa cum s'a zmulș în alte zeci de cercuri românești, dîndu-să cu puterea în mîna omului lui „mîncă-partea...“

Iacă, mă rog, cum s'a purces în acest cerc, înainte de alegere, pentru a asigura baronului reușita:

Cu o săptămîină nainte de alegere, gendarmi aduși din tot comitatul, ori și din două varmeghii, au năpădit cercul. În tot satul sunt zeci de gendarmi, cari țin așazicînd legați fedeleș pe alegători, nedîndu-le voie nici să se întîlnească doi cu doi, decum mai mulți!

Candidatului însuși, dlui Goga, nu i-au iertat să se mai ducă printre alegători, ci l'au ținut așazicînd închis în Chișineu. În o zi a mers în comuna Zarand. Gendarmii l'au impresurat îndată și i-au spus, că *„nu i-să da voie nici să se pogoare din trăsura, ci să-și facă numai frumuseș calea întoarsă și să se ducă până li e bine!“* Și fiindcă dl Goga n'a voit să țină samă de o poruncă așa mizerabilă și a voit să între la preotul din comună, gendarmii și-au luat armele de pe umeri și i-le-au pus nainte, amenințîndu-l

cu folosirea lor! Așa, sub sila baionetelor, candidatul a trebuit să părăsască comuna fără a da față cu un alegător macar. Tot așa a pățit în comunele Nădab și Cinteiu.

Dl Vasile Goldiș, fostul deputat al Radnei, a fost scos Duminecă cu gendarmii din comuna Socolod, unde mersese să vorbească alegătorilor români pentru Goga.

Asemenea a fost scos din Cinteiu cu gendarmii dl Dr. Cornel Iancu, avocat în Arad, iar avocatul Maior din comuna Nădab!

Iar alegătorii, cari la întâia votare (în 1 Iunie) au votat cu Oct. Goga, sunt bătuiți și chinuiți!

După astfel de presemne nici nu mai suntem curioși a aștepta sfîrșitul alegerii.

Azi vor fi acolo și mai mari mișelii, — cu ajutorul cărora să da carte de deputat iară unui grof, și să împinge dela ușa dietei un adevărat trimis și apărător al poporului!

Deputatul Dr. St. C. Pop a fost la ministru și i-a cerut să pună capăt atîtor siluirii în cercul Ministrul Hederváry i-a răspuns că de bună samă da poruncă, — când colo nici urmă de îmbunătățire nu s'a simțit în cerc! Dovadă că și de a scris ministrul de formă să încete cu volniciile, în același timp a dat și o altă scrisoare „privată“, că scrisoarea cea din oficiu poate să fie și neluată în serios!

Că traim în țara rașarismului și a tuturor blăstămățiilor politice.

Din cercul D.-St.-Martinului.

ni-se scrie, că la alegerea de deputat de acolo, deși Români nu puteau birul, ne-avînd ei voturi de ajuns, și deși dl Dr. Boilă i-a chemat la alegere numai pentru a face școală cu poporul, adecă a învâța pe Român să țină cu Românul chiar și atunci când nu poate birul, — totuși alegători noștri din cerc s'au purtat aievea frumos, au mers, au votat, și numai puțini și-au uitat de această datorință națională a lor și nu s'au înșiruit sub steagul neamului. Așa din comuna Boian doi inși s'au rătăcit: Ioan Popa Todea, și Vasile Ludu Baba. Din alte comune încă puțini. Grosul și-a știut și și-au implinit cu mîndrie datorința!

Trei Jidani din Boian, la cerea Românilor după care ei trăsesc, au făgăduit că vor sta acasă și nu vor vota deloc. Că Români în cinstea gîndului lor, nici nu le-au cerut listelor judeice să voteze cu satul, cum ar fi în drept și ar fi cu cale, ci numai atîta: nu votați în contra satului! Și fiii lui Iuda au făgăduit.

Cînd a fost însă în ziua alegerii, țină-și făgăduința față de Valahii cine vrea, ei nu! S'au dus toți trei și au votat contra dîtorului poporului român!

Cînd au văzut Români această, s'au scribit în tot sufletul lor contra necinstei, cu care s'au purtat jidani față de ei! Acești oameni cari numai cu apucături sucite și cu minciuni au trăit și trăsesc în mijlocul poporului, uite și acum l'au mințit în chip așa cutezător! Barem să nu fi făgăduit!

Răspunsul poporului nostru din Boian li-s'a dat însă în formă convenită:

Indată după alegere, oamenii s'au constătuit și s'au legat între ei că pe acești evrei ce i-au mințit, să-și boicoteze cu toată țaria (adecă să nu mai cumpere nimic dela ei)!

Și de atunci nici un Român nu mai calcă bolla (prăvălia), nici crîșma acestor evrei farisei!

Așa să și cade să se poarte un popor ce să prețuește!

Ci hotărîrea asta a poporului să nu țină — trei zile!, ci să dureze nesfîrșit! Dacă au oamenii lipsă de nițică beutură, aducă-și-o dela oraș (ori de nicăiri!, ceea-ce ar fi mai bine!), sau iee o dela un crîșmar creștin din loc sau din o comună vecină!

Din Țara-Hațegului.

Dle Redactor!

Precum bine știți, în 2 l. c. s'a săvîrșit și la Hațeg alegerea de deputat, care alegere din punct de vedere românesc, nu are nici o valoare. Interesant e numai faptul, că cîrturarii noștri dela sate și-au perdut de tot capul, corupția a fost la culme, ca și vînătoarea după pițule.

Că, mă rog, mai anțart, pe cînd a candidat Dr. Suci, abia și-au ridicat fruntea și mers la urnă vre-o 5 preoți și tot atîția dascăli, din aproape 200. Acum au plecat cu potera, mai ales dascălii au zelat până la nerușinare. Drept este că elementele cinșite au rămas și acum acasă, din amîndouă tagmele.

Cu deosebire a produs multă greață purtarea alor două brîne roșii uitate de sine, a protopopului Muntean din Grădiște și a preotului Raca din Bouțariul-de-jos, cari la candidarea lui Dr. Suci, sub cuvînt că țin la „programul din 1881“, cu săptămîinile nu au ieșit din casă afară. Acum dintr'odată au devenit mai »activiști« ca toți jidani!

Protopopul Muntean parea că-și alege vlădic, așa alerga în sus și jos, cortășind pentru Rosenbergh, amenințînd și cu pumnul unde nu-i ajungea graiul, ba pe notarul din Grădiște dintr'un pic era să-l bată și pe care, prin rostul frătului Dr. Deák, l'a și arătat ministrului președinte, telegrafice.

De ce atîta zel pe capul dlui protopop e lesne de ghicit. În Rosenbergh și-a aflat omul, care a știut unde să-l ungă.. Cîta dejosire a numelui de preot!, cîta batjocură a crucii!

Preotul Raca? Asta a făcut-o și mai și! Că băgînd samă, după o lungă păstorire, cum e mai bine pe lumea asta, s'a hotărît a-și zidi și el o crîșmă. Dar la crîșmă trebuie și licenție, și asta nu să căpăta.

Ce bun prilej pentru așa ceva alegerile, că doar prin »candidații« evrei o scoți. Intli li primește pe Ajtai în casa lui, li făgădue tot sprișginul, în nădejdea licenției, ba scoate în vîrfurile școlii un steag alui Ajtai, unde a stat două zile. Marți, nainte de alegeri, venind cu trenul dinspre

Caransebeș, niște străini ce erau cu mine în cupeu, mi-l'au arătat. Mi-a crepat obrazul de rușine, de vorbele pișcătoare ce aceștia le-au aruncat la adresa Românilor.

Dar în preajma alegerilor, începând părintele că Ajtai șede pe scaun slab, cu o zi mai înainte o taie la Hațeg, ca să se închine lui Rosenbergh. Acesta însă, acum l'a desprețuit și el.

Așa s'au purtat unii popi și dascăli de aici! Onoare excepționilor cari și-au știut păstra demnitatea lor personală și pe cea națională!

Din Măhaciu.

— O desvinovățire. —

În Nrul 20 al »Libertății« am publicat o scrisoare a unui »Măhăcean« prin care ni-să vestea că protopopul de-acolo Gavril Pop, în vremea alegerilor de deputat nu s'a purtat ca un Român adevărat și ca un păstor vrednic de urmat.

La aceste învinuiri grele — dl protopop răspunde prin o scrisoare mai lungă, din care scoatem, că învinuirile ce i-s'au făcut ar fi nedrepte.

În miezul lucrului spune următoarele:

La vorbirea de program a deputatului guvernamental Csegezi din cercul Vințul-de-sus — dsa s'a dus ca să spună că: „să nu cugete dl candidat că acest popor s'a adunat aici de dragul dsale, ci s'a adunat ca să protesteze în contra legii electorale vechi, căci între cei de față abia unii au țiva cu drept de vot, care să pot număra pe degete«...

Declară mai departe dl protopop că la casa dsale n'a fost »banchet« în cinstea candidatului guvernamental și astfel de banchet nici nu va îngădui vre-odată. Candidatul cu ai săi i-a făcut numai o vizită, depărțându-să peste câteva minute.

Că Românii din Măhaciu și dl protopop, cu cine au votat? — nu ne spune nici una nici alta dintre scrisorile primite.

Și asta e lucru de căpetenie care ar fi bine să fie lămurit — ca să ne cunoaștem.

Cît privește cererea de ajutor de stat pentru școala din Măhaciu, care e comună bogată și cu frumoasă avere bisericească și școlară, — dl protopop spune că a cerut ajutorul »la sfatul« superiorității bisericești (consistorul din Blaj), și pentru ca să fie comuna ocrotită în orice împrejurări.

Celelalte mici învinuiri (cu pictarea caselor parohiale, etc.) nu pot veni aici în vorbă.

Aceste sunt desvinovățirile dlui protopop Gavril Pop din Măhaciu și dacă supărarea ce stăpânește scrisul dlui protopop, își are temelia în curata dsale dragoste de neam, despre ceea ce nu avem prilej încă să ne lămurim, — atunci privim cu multă încredere în activitatea viitoare a dlui protopop al Măhaciului, dela care avem drept să așteptăm, ca să auzim numai fapte bune și numai fapte românești.

NOUȚĂȚI

Zaharie Bârsan și doamna Olimpia, — iubiții artiști bine cunoscuți și pe la noi, vin acum în Iunie pe timp de câteva săptămîni, să dea un șir de reprezentațiuni prin Ardeal. Incep cu Brașovul, unde vor fi în întâia și a doua zi de Rusalii, — apoi urmează la Sibiu, Blaj, Orăștie, Caransebeș Oravița, — și în alte orașe, unde vor fi poftiți și cu bine primiți.

La Orăștie vor fi în zilele de Marți și Mercuri în 5 și 6 Iulie n.

Atragem de pe acum luarea aminte a publicului românesc să primească cu bine pe isteții artiști, abonându-să cu toții pe amîndouă serile în cari ei doresc a juca publicului românesc din acest oraș și ținut!

Libertate hedervaristă!... De mult nu s'a înșelat lumea în vorbele viclene ale unui om sus pus, ca mai nou în vorbele lui Khuen-Hédervary, cel venit la putere cu laudă mare, că el vrea rînduială și dreptate și pace în țară, — și că făcînd alegeri nouă de deputați, el, face odată: **alegeri libere!**

Văzurăm cît fură de libere, de ne stau la toți în gît! Dar' o minunată dovadă despre »libertatea« alegerilor lui Khuen au prins'o zilele astea în chip minunat niște corteși ai lui Goga în cercul Chișineului. Iaca ce spune »Tribuna« că au pățit numiții noștri bărbați de încredere:

„Doi bărbați de-ai noștri s'au dus cu o trasulă într-o comună ungurească din cerc. Jandarmii nu i-au cunoscut că sunt români. Vizitiul (cocișul) încă era îmbrăcat în costum unguresc. Ajunși în sat îi opresc jandarmii: — Cine sunteți D-Voastră? — îi întrebă.

— Corteși! — răspund ei.

— De-alui Wenkheim? — întrebă iarăși jandarmii.

— Da, — răspund ai noștri.

Jandarmii fac un salut respectuos, și îi lasă să treacă!

Oamenii noștri au putut o după amiază întreagă umbla prin sat, pe la Ungurii justhiști, cari au făgăduit că ori vor vota cu Goga, ori vor rămînea acasă, în nici un caz nu vor vota însă cu Wenkheim!

„Cazul acesta lămurește tot“.

Ba încă prea mult! El trage vâlul de pe toată politica fariseului Khuen, cel care pe toți îi plătește cu vorbe dulci, — în fapt însă, pe acuns, e curat spărgător cu dinamită a tuturor libertăților cetățenești, și stringător de gît al acelor, cu toți hoherii pămîntului!

Nu trageți clopotele pe timp de furtună. O mare vijelie s-a descărcat Marți, în 14 Iunie n., pe la 2 ore după amiază, asupra Geoagiului-de-jos și comunele învecinate. Pa la Ardeu, Băcăia, Bozeș și alte sate, a bătut grindina, de n-a rămas nici o nădejde de poame! În Geoagiu-suseni, țaranul Adam Iosif Almășan s-a grăbit în turnul bisericii să tragă clopotele, ca de obicei. Dar s'a dus la moarte. Căci

abia le-a sunat de două-trei ori, cînd un fulger năpraznic a lovit în turn, omorînd numai decît pe bietul om, ba sucind și turnul, stricînd scările și aprinzînd un prapor în biserică. Altă aprindere nu a făcut.

Întimplarea aceasta, și altele, de cari auzim, ar trebui să desvețe pe oamenii noștri, de a trage clopotele pe timp de furtună. Ba ar trebui să îndemne și pe conducători, noștri bisericești, ca toate bisericile mai înalte, să fie provăzute cu apărătoare de trăznet (parafugere).

Urșii lui Tagányi. Cetim în »Tribuna«: Un țaran din Cuvine scrie, că cei vre-o ciți va rătăciți cari au votat la Radna pentru Tagányi, sunt huiduiți și batjocoriți de toți sătenii. De acum ei nu vor putea scăpa de porecla »urșii lui Tagányi«, care li s'a dat drept semn că au fost duși la Radna întocmai ca urșii țiganului. Unul dintre rătăciți, venind beat turtă dela alegere, și aflînd nevasta lui că a votat cu Tagányi, l-a luat a bătae cu parul și l-a znopt, i-a spart și capul!

În același timp ni-să scrie din mai multe părți din cercul Radnei, că țărancele aflînd de căderea d-lui Goldiș, au plîns cu hohot și și-au u bătut bărbații, cari supt povara muștrării de conștiință, nici nu s'au împotrivit măcar. Într-unul din cercurile românești, și cei ce și-au vîndut neamul nu cutează să iasă la uliță!

Potopuri. »Ploile de Maiu varsă pe pămînt aur«, zice economul. În aurul acesta luna Maiu a fost îndeosebi minunată pentru economie, a plouat din belșug, dar tot pe rînd și nu prea mult de-odată, așa cum și o cere inima plugarului.

Pe cît de mare însă a fost bucuria pentru ploile răvărătoare de dar din Maiu, pe atît de mult ploile mari și furtunoase din zilele acestea alui Iunie, au adus pe multe locuri plîns și jale și amar. Îndeosebi în ținuturile muntoase, unde în vreme de ploi mari, coastele dealurilor varsă torenți repezi de ape și umplu văile și înecă și spală tot în drumul lor!

Dela Băița (I. Deva) aflăm că zilele trecute a fost peste Băița și jur un groaznic potop. Văile s'au umflat de apa multă scursă de pe dealuri, s'au răvărsat și au înecat și spală cu totul luncile, înecînd fînățele și zmulgînd cucuruzele și holdele de grîu, că crescuse apa în vaduri de 2—3 metri de înălțime! Comuna Hărteșani (cu 2000 locuitori, toți Români) a rămas despoiată de ori-ce nădejde a acestui an! Afară de spalarea apelor, o grindină groaznică le-a bătut țarina, în așa strat, că abia în două zile s'a topit de tot stratul de ghiață ce s'a grămădit pe holde! Apele au rupt podul cel mare ce duce cătră drumul Bradului, au dărîmat cîteva case din

apropierea rîului, le-au dus unora cocinile cu porcii din ele, cari erau pe țărnul văii. Ci-că e o jălanie și o pagubă pe sat, de-ți sfășie inima.

— Asemenea potopuri grozave au fost și țin încă pe Valea-Prahovei, în România, dela Predeal spre Sinaia-Ploești. Aci potopurile au rupt linia ferată pe mai multe locuri și au infundat tunelurile prin cari trecea trenul pe sub munți ici colo! În gura tunetului dela Comarnic despre Valea-Largă, potopul a aruncat o stîncă de pe coaste și l'a infundat de tot! Și lucrările de desfundare merg încet de tot, că dinamită nu să poate folosi de teamă să nu să spargă și tunelul! Dar și încolo nu să poate arăta spor decît tare încet, că ploile îngreunează tare munca de reparare! Cel puțin o lună de zile nu mai umblă trenurile despre Ploești spre Predeal, decît cu descărcare dincoaci de surpături și trecerea persoanelor și mărfurilor pe cară până dincolo.

Și în alte părți, la noi și aiurea, asemenea potopuri.

Banca »Luncana« din Marghita (com. Bihor), de sub conducerea dlui dr Dionisie Stoica, redactorul »Gazetei de Duminecă«, înregistrată fiind la tribunalul din Oradea-mare, își va începe lucrarea în cel mai scurt timp. Funcționarii noului institut sunt următorii domni: Stelian Russu, contabil la »Timicombanului«, și alții.

Legăm frumoase nădejdi de lucrarea acestei bănci în jurul căreia vedem că să grupează bărbați români vrednici și buni de peană, bine aleși, cari să poată urma și o muncă de trezire sufletească a poporului nostru în acele părți.

Sfințire de biserică. Curatorul bisericii gr-cat. din Cricău invită la binecuvîntarea bisericii nou edificată, ce va fi Duminecă în 26 Iunie n. cu următorul program: 1. Serviciul divin (utrenia) în biserică veche la oarele 8 dimineața. 2. La oarele 9 mergerea în procesiune la biserică cea nouă, actul binecuvîntării și începerea sf. Liturgii. La sf. Liturgie cîntările liturgice le va executa corul teologilor din Blaj sub conducerea dlui Ioan Dragomir teol. abs. La ora 1 prînz comun. După amiază la 4 oare: »Petrecere populară«, la care vor concerta teologii din Blaj sub conducerea măiestrului Iacob Mureșian. Seara la oarele 8: Concert cu binevoitorul concurs a gentilei Dsoare Lucia Mureșianu, a teologilor din Blaj sub dirigiarea măiestrului Iacob Mureșianu.

Premii economice. Cu scop de-a uni și încuraja propășirea în economia vitelor de prăsilă, comiterul Reuniunii agricole rom. din comit. Sibiului, arangează cu conlucrarea inspectorului regesc de economie, premiere de juninci

de prăsilă, a 3-a zi de Rusalii, în cercul administrativ al Săliștei, iar în ziua de Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, în cercul administrativ al Cisnădiei.

A treia zi de Rusalii, înainte de amiazi, în pășunea comunală din Aciliu (lingă halta căii ferate), vor fi adunate junințele din Aciliu; — tot înainte de amiazi în pășunea vițelilor din „Șanta“ (Săliștei), vor fi adunate junințele din comunele Săliște, Galeș, Tilișca și Vale și să vor împărți premiile. — După amiazi în pășunea comunală din Săcel, vor fi adunate junințele din comunele Săcel, Mag, Sibiel și Cacova.

Joi la 7 Iulie n. înainte de amiazi se ține premiarea în comuna Sebeșul-inferior, unde se vor aduna junințele economilor din comunele aparținătoare cercului administrativ al Cisnădiei.

În scopul premiării să va institui la fața locului cite un juriu din bărbați pricepuți în economia de vite.

Vlaicu, va zbura zilele astea! La încheierea foii aflăm, că dlui inginer Vlaicu (despre a cărui mașină scriem în Foia Interesantă de azi, aducându-i și chipul), i-a sosit motorul dela Paris, și acum face probe cu el și în zilele cele mai apropiate va face probe de zbor pe cîmpul dela Cotroceni. Toți leagă cele mai frumoase nădejdi de probele dlui Vlaicu și privesc la mașina lui cu mîndrie națională! Dece Dzeu să auzim de reușită strălucită!

Scrisori dela alegeri, cu amănunte interesante, am mai primit din multe cercuri (dela Vinț, Ocna, Lugoj și de pe aiurea). Ne-putîndu-le să le aducem în...

Cununie. Dșoara Elisabeta Beu și dl Ioan P. Todea vestesc sărbătura cununiei lor, care să va ținea în 17 Iulie n. 1910, în Apoldul-mic.

— Dșoara Elvira R. Grecu și dl Nicolae Mitru proprietar și redactor Timișoara, vestesc sărbătura cununiei lor, ce să va celebra a doua zi de Rusalie, în biserica gr.-or. română din Hondol.

— Dșoara Silvia Frîncu și dl Victor Ungur, teol. abs., rigor. în drepturi, își sărbează cununia în 20 Iun. n. în bis. gr.-or. din Cetea. Dorim noroc și fericire!

Din Vulcan ni-să scrie: Comuna Vulcan e una dintre cele mai dezvoltate din Valea-Jiului, unde populația abia în cîțiva ani a crescut dela 700 la 7000, iar din cătunul de odinioară să prefacă o comună provăzută cu toate recerînțele unui oraș de lume nouă. Toate națiile și toate bisericile sunt reprezentate în el, însă băștinașii sunt Românii gr.-cat., cari acum 2 ani și-au zidit o biserică pompoasă, la cel mai frumos loc al comunei.

Aceasta biserică a avut în ziua sf. Paști o sărbătura rară! Anume atunci s'a sfințit orologiul dela turnul bisericii, cumpărat și așezat la loc pe spesele unui singur credincios, *Iuon Părău*, țaran fruntaș din Vulcan, care a jertfit spre acest scop suma de 2400 cor.

Dacă ne gîndim, cit de puține biserici românești sunt la noi pro-

văzute cu ceas în turn și dacă știm, cit să frămîntau alte nații din Vulcan, să aibă biserică, care să întrecă pe cea românească: putem pricepe înșămîntatea darului făcut de Iuon Părău. Acest creștin inimos, care totdeauna a avut o grije deosebită pentru sf. biserică, prin fapta sa din urmă a făcut o ade-vărată podoabă casei Domnului!

În ziua sf. Paști, după terminarea sf. liturgii, preotul bisericii Dr. Nicolae Brînzău, a ținut poporului o cuvîntare potrivită, în care a relevat darul făcut de Iuon Părău, apoi a dat cetire scrisorii P. S. S. Episcopului Dr. Vasile Hossu dela Lugoj, adresată însuși lui Iuon Părău, prin care laudă i-să aduce și din partea Episcopiei. O frumoasă răsplată a fost aceasta și inimile ascultătorilor s'au umplut de bucurie, văzînd aceasta luare aminte din partea P. S. Sale. După aceea a urmat sfințirea apei și binecuvîntarea orologiului.

Credinciosului I. Părău, D-zeu să-i răsplătească fapta sa creștinească, iar bisericii să-i dea mulți fii ca acesta!

Examenele la Brașov. Examenul oral de maturitate la gimnaziu să va ținea în zilele de 21—25 Iunie n. în sala festivă a școlii. — Examenele private (particulare) să vor ținea în zilele de 27 Iunie n. — 1 Iul. n. Examenul public de gimnastică, 26 Iunie și: —

Examenele publice de încheere: Vineri și Sîmbătă în 8 și 9 Iul. n. Anume Vineri în 8 Iul. la gimnaziu, și Sîmbătă în 9 Iul. școala reală.

Iu școlar să va face Duminică 10 Iul. n. în sala festivă la oarele 10 și 1/2, după ce școalele vor fi luat parte la serviciul divin în biserica Sf. Nicolae din Scheiu.

După încheierea sărbătorească a anului școlar să vor împărți între școlari testimoniile și anuarul școlii.

Știri de mari stricăciuni vin de prin Bănat: Peste jurul Caransebeșului a fost potop care a nimicît cîmpuri întregi și în deosebi pometul! Trenul dela Orșova a trebuit să stee în 13 Iun. la Teregova ciasuri întregi în loc, nemai putînd merge pe o așa viforîță! — Dela Reșița să scrie, că riul Berzova a ieșit puternic, înundînd fabrica de poduri a trenurilor și părți mari din oraș. Locuitorii fugise din calea primejdiei în comune vecine! Cinci case s'au surpat! — La Vișeu-de-sus grindină mare a nimicît toată roadă cîmpilor! — Între Biserica albă și Baziaș riul Nera a rupt drumul de fer pe 4 kilometri și podul de fer de 16 metri. Pe timp nehotărit trenurile nu mai pot umbla pe acolo. — Dela Timișoara să scrie, că furtuna ce a bîntuit acolo în 13 spre 14 noaptea, a fost groaznică bătaie dela Dzeu pe tot ținutul! Riul Nera a dărîmat mulțime de case și ducea pe valurile sale murdare bîrne de edificii, ba și trupuri de animale și de oameni! — În com. Voitec (Bănat) trăznetul a izbit în grajdul lui Szalai Geza aprinzîndu-l și potopînd patruzeci de cai ce

erau în el! — În Brad a căzut grindină de mărimea nucilor și fulgerul a lovit în casarma gendarmilor stricînd toate celea în odaia de telefon a lor. — Riul Caraș a dus la Crașova (Bănat) un pod nou și două mai vechi și a făcut mari pagube! Tot așa în sute de alte locuri în țară, — și în străinătate.

Mulțamul Jidanului. Trăește în Geoagiu un Jidan cu numele Ioasăla. E cu stare bună, cîștigată dela — Români! Tot „proștii“ noștri îi lucrează pămînturile. La băncile noastre își are daraverile. Un advocat de Român îi ține un fecior în cancelarie, cu plată cinstită. Totuși, și acest Ioasăla în loc să stee acasă în ziua alegerii, cumpănînd că e om bătrîn și ar trebui să țină cit de puțin la dreptate: el să încarcă dimineața pe fiacăr ca să-și dea votul dușmanilor noștri!

Recunoștință și mulțumită Jidovească!

Chiar unii Jidovi recunosc că asta e prea mult, și că Ioasăla nu ar fi trebuit să facă ce a făcut!

Curs de muzică pentru învățători. Oficiul protopresbiteral român gr.-or. din Lugoj, în conțelegere cu dl I. Vidu învățator în Lugoj, cu începere din 1 Iulie n. a. c. deschide curs de muzică pentru învățători.

Profesor propunător dl I. Vidu. Cursul să începe la 1 Iulie n. și va dura până în 31 Iulie n.

În fiecare zi dela 9—11 a. m. (afară de Duminică și sărbătura). Timpul de după amiază e pentru informațiuni mai apropiate dela dl Vidu.

Cît să fumează la noi? Că statul are venit foarte mare din vinderea tutunului, e lucru de toți știut. Și nici nu-i mirare, că-i așa, deoarece astăzi nu fumează numai bărbații, ci în unele locuri și băeții de 9—10 ani. Lucrul cel mai urît e însă, cînd vezi apoi fumînd și femeile! Am văzut în unele sate din Bihor femei, cari ședeau lingă vatră și trăgeau din lulea, mai dehai ca bărbatul. De femei de aceea să te păzească sfinții. Parcă's cortorărese.

Cît de mult să fumează, o dovedesc socotelile făcute anume (statistica). După statistica cea mai nouă, s'a fumat în cele două luni dela începutul anului acestuia, tutun în preț de 20 milioane, 618 mii, 201 coroane.

Iți stă mîntea locului cînd te gîndești la suma aceasta grozavă

și nu ți vine să crezi cît de mare e prostia omenească, de a arunca atîta ban ca fum în vînt!

Salamandre. În alegerea dela Orăștie, dela Vinț, și poate din toate cercurile: Jidanii s'au arătat ca agenții cei mai murdari ai corupțiunii (a stricării sufletelor cu bani), ca cei mai nerușinați „lingușitori ai oamenilor stăpînirii“.

Totuși gazetele jidovești „Dimineața“ și „Adevărul“ din București țin ison întru apărarea noastră. (Reposatul B. P. Hașdeu niciodată nu scria „Adevărul“, decît „Израиль“, semn că gazeta aceea numai lucruri adevărate nu prea scrie).

Ne mirăm de bunii Români de dincolo, că de ce publică apeluri pentru ajutorarea Românilor Impușcați în alegerile de aici — în gazete jidovești?

Și iarăși: Jidovii dela „Dimineața“ și „Adevărul“ mai mult bine ne-ar face vestejînd purtarea mizerabilă a confrăților lor de aici, cari cu boltele și crișmele lor păcătoase trăiesc din șerparul Românilor noștri și totuși nu să pomenește ca macar un singur boltaș ori crișmar de Jidov să-și dea votul la doritul nostru! Din contră, totdeauna să silesc să ne spargă rîndurile prin mituire, și tot felul de obrăznicii scandaloase.

Petrecere în Racovița. Vă rugăm însă nainte, să nu așteptați să vă spunem nimic despre ea, cînd o fi, cine o dă, în ce scop, — că, ael vă arătăm numai mirarea noastră la primirea învîtării ce ni-s'a trimis. O arangează mi-te învîtătorii comunei din comitatul atît de românesc al Sibiiului, dar acești învățători dau prin ea rea învățătură poporului întru a *springini ce e românesc!* Deși avem în Sibiiu două tipografii românești, Racovițenii și-au tipărit învîtările la o tipografie săsească din Sibiiu. Despre astfel de petreceri, cari razimă pe Români, adună bănuți dela Români, dar ce pot dau la străini de neamul lor, — nu luăm știre în foaie, decît pentru a ne arăta măchnirea față de atîta nepricepere și lipsă de inimă românească!

Nedee în Turmaș. A doua zi de Rusalii, crișmarul Ion Popovici de lingă moara dela Turmaș, face nedee, la care prin aceasta pofteste tot poporul din Turmaș în satele vecine.

Cel mai bun Cel mai ieftin Cel mai practic

CHEAG

pentru închegarea laptelui.

Preparat pe cale chimică din cele mai curate rinze de vițel.

(75) Pentru bunătatea, folosirea practică, precum și pentru curățenia lui, primesc garanție!

În Ungaria mai ieftin și în calitatea cea mai bună să poate căpăta la: **Pálfi Márton**, negociator de CHEAG.

Mustră, catalog de prețuri și îndrumare trimis ori-unde gratuit și franco!

La comanda, să scrieți că ați cîștigat de acest chiag în foaia aceasta.

Fiecare cutie veritabilă conține 25 tablete. Pe fiecare tabletă presat în relief aceste două cuvînta

PURGO **BAYER**

Respinge tableta netedă, fără presarea asta, că-s falsificată!

Ți-e dragă sănătatea?

Atunci trebuie să ții că vestitele

PURGO-BAYER

sunt singurele tablete ideale și nestricătoare

(746) clonșe de mînat. 1-20

Fiecare cutie veritabilă conține 25 tablete. Pe fiecare tabletă presat în relief aceste două cuvînta

PURGO **BAYER**

Respinge tableta netedă, fără presarea asta, că-s falsificată!

Publicațiune de licitațiune.

Institutul de credit și economii „ARDELEANA“, societate pe acții în Orăștie—Szászváros, publică prin aceasta licitațiune cu termen până în 1 Iulie n. 1910, pentru darea în întreprindere a lucrărilor împreunate cu întregirea edificiului hotelului „Central“, ce formează proprietatea sa, precum și cu zidirea unei sale de reprezentațiuni, de-asemena în legătură cu edificiul numitului hotel, lucrări preliminate la suma de K 100.000.

Cei-ce doresc a întreprinde aceste lucrări, pot să vadă și să ia informațiuni, asupra planurilor și condițiunilor de zidire, în cancelaria direcțiunii institutului „Ardeleana“ în fiecare zi de lucru între orele 10—12 a. m.

Orăștie—Szászváros, la 15 Iunie n. 1910.

Direcțiunea.

Loc de nedee.

Avram Grecu din Cârna, aranjează o petrecere (nedee) cum era datina mai demult pe zilele Rusalilor, la Cârna, în »sâlcișul« din Gura Vălii, aproape de casa dînsului, — cu vestitul vin propriu, bere, borviz și muzică.

Vă aștept cu plăcere!

Avram Grecu.
crișmar, Cârna.

1—1

Casă de vânzare.

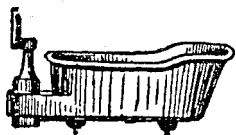
Casa sub Nr. 5 din strada Bisericii vechi în Orăștie, stînd din 3 odăi, bucătărie de vară, bucătărie de iarnă, șură, pivniță, grădină mare, și tot ce e de lipsă la o curte economică, —

e de vânzare

din mână liberă. Pentru informații mai de-aproape a să adresa la :

Aurelia Haneș
în Petrifalău (p. u. Szászsebes)
și la Elisaveta Haneș în Hărău
(748) 2—3 (p. u. Maros-Solyomos).

Vanele de bae Stuchlichs.

O vană numai
40 cor.

O vană de
încălzit nu-
mai 24 cor.

Încălzește în $\frac{3}{4}$ de oră 150 litri de apă, pentru care îi trebuie cărbuni de lemn numai de 10 fileri. Lungimea fundului vanei 122 cm. : — : Înălțimea de 60 cm. : — :

Comandele să efectueze imediat și să trimit cu rambursă, prin :

Gustav Stuchlich,
Entengasse 17.
Sibiu (Nagyszeben).
(488) 15—25

Casă de vânzare.

Casa aflătoare în strada Bisericii Nr. 16 din Orăștie, — este

de vânzare
din mână liberă.

Informații mai apropiate să dau de proprietara :

(745) 2—3 Olga Toth.

Moșie în Orăștioara-de-jos.

În Orăștioara-de-jos, la 11 kilometri dela Orăștie, să află de vânzare o moșie de circa 130 jugăre, cu moară, casă de locuit și edificii economice. —

Adresa o dă Administrația foii.

Anunț de căsătorie.

Tinăr cu moravuri bune în etate de 24 ani, aflător în un oraș mare din străinătate, cu avere și venit curat de 2500 coroane anual, voește a să căsători cu o fată tinără din familie bună și serioasă, să aibă și ceva zestre și să fie bună gospodină. (747) 2—2

Doritoarele să trimeată ofertele (dacă e posibil cu fotografia) la administrația acestui ziar, sub »Viitor«, cari să vor trimeate la locul lor.

O proprietate mică

cu casă de locuit, avînd 5 odăi, mai multe încăperi laterale, cu grădină cu tot felul de pomi fructiferi foarte potrivit pentru cultivare de galițe, pentru lăptărie ori vinărsărie, — să află de vânzare în comitat. Hunedoarei, ținutul Orăștiei.

Adresa la admin. foii. 744 3—5

A apărut broșura

Mizerie, Boală, Crimă și
Degenerare

sau

Alcoolismul și urmările lui

din punct de vedere, economic, igienic, moral și național. De Pr. D. Voniga. Tipografia Nouă, Orăștie. 1910.

Broșura să estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricacioase ale beuturilor spirituoase. în spețial asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. Tuberculoza (oftica) și morburile mentale. 7. Alcoolul și morala publică sau raportul dintre alcoolism și criminalitate. 8. Alcoolul și creditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. Copiii beșivilor. 9. În resumat! Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare. 10. Lupta în contra alcoolismului. Combaterea beșiei. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învătămînt antialcoolic.

Prețul broșurei 1 cor. 60 fl. Să poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile. (725) 5—6

„Ardeleana“

institut de credit și de economii, societate pe acții
FILIALA PETROȘENI

P. T. Să aduce la cunoștință publică, că „ARDELEANA“ institut de credit și de economii din Orăștie, a deschis cu începutul anului curent o filială în Petroșeni, care să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă.

Special primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese de 5% și cari, conform stării casei, să pot ridica ori-și cînd, și

acoardă tot felul de împrumuturi: pe obligațiuni, cambii și pe hipotecă, după care să plătesc interese de 7—8%.

Localitățile Filialei „Ardeleni“ în Petroșeni, sunt în fostele localități ale băncii »Jiana« și oare de oficiu să țin în toată ziua — afară de Dumineci și sârbători — dela 8—12 a. m. 3—5 p. m.

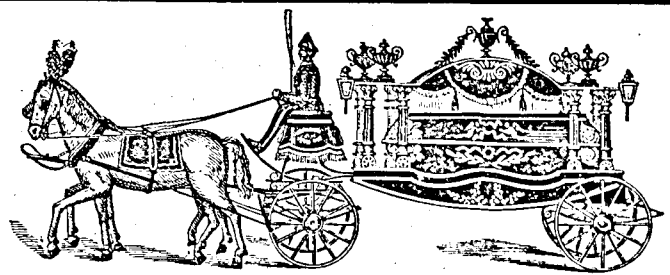
Avînd în vedere că filiala „Ardeleni“ este singura bancă românească din Petroșeni, fondată anume pentru poporul nostru din acel ținut, rugăm pe toți cei interesați, ca în toate afacerile lor de bancă și peste tot în ori-ce afacere comercială ce ar avea, să ni-se adreseze cu toată încrederea, și semnăm

Petroșeni, în Februar 1910.

(657) 13—30

„Ardeleana“

institut de credit și de economii societate pe acții
filiala Petroșeni.

BRUTUS BRASSAI, întreprindere de înmormîntări. —
Magazin de mobile și atelier de măsur: **ORĂȘTIE, Drumul țării Nr. 3.**

Are magazin cu toate lucrurile trebuitoare la înmormîntări însuși de îngropăciune, după clasă, în loc și în provincia!

Depozit de **mobile colorate**, gata în ori-ce timp; sau: la dorință, să fac după desen și după gust!

Scaune din renumita fabrică „THONET“
(697) **SERVICIU ACURAT ȘI SOLID!** 6—20

Cei-ce doriți să fiți scutiți de pagubele în vite!

Intrați sub scutul „Reuniunii proprietarilor de vite“ dela Orăștie (Szászváros), care asigură pe economi contra ori-cărei pagube în vite!

Precum s'a dat de știre prin foaia »Tovărășia«, această Reuniune a intrat în viață cu ziua de Dumineca Tomii! Și dela aceea zi încoace, plătește toate pagubele în vite a membrilor săi, cari sunt în rînduială cu înscrierea și plata taxei!

Nu e greutate mare!

Cînd intri spui, cît ți-s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fiecare 100 coroane, ce ai asigurat pe vitele tale.

Plăți nu ai de făcut, decît cînd la un ortac din cercul tău s'a întimplat o pagubă în vitele asigurate!

Ca să poți asigura, te faci membru al Reuniunii, cumpărînd o »cuotă« (acție) de 4 cor. pentru fiecare 1000 de cor. asigurate; prețul cuotei îl plătești în 2 ani. La înscriere să cere numai 1 cor. din ea. Cei cu vite multe, cari asigură mai multe mii, își iau de fiecare 1000 cor., asigurate. cite o cuotă, — care rămîne însă averea lor, și la ieșirea din Reuniune și-o capătă înapoi.

Incolo: la intrare dai 1 cor. taxă de primire și plătești ajutorul, cît ți-s vine pentru un caz de pagubă (de atîtea-ori 4 fil., cite sute de cor. asiguri. Plătești adecă înainte o pagubă).

Azi toți membrii Reuniunii, ori-unde s'ar afla ei, sunt membrii întîiului grup (despărțămînt) cu scaunul în Orăștie. Precum asigurații vor spori mai mult, Reuniunea va împărți pe cei asigurați în cercuri, cari au în coprinsul lor cam 3000 de vite, și soții din un cerc de acesta plătesc ajutor, numai cînd e pagubă în cercul lor. Numai la caz de epizootie (boală lipicioasă), direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celui alt, după îndemnul: „azi ție, mîne mie!“ (726) 3—

Amănunte, tipărituri, îndrumări, cereți la cancelaria:

„Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie-Szászváros“

PENTRU ECONOMI!

Cel mai bun stropirea viilor, ba și a pomilor mijloc pentru:

să capătă la apotecarul

Cornel Demeter din Orăștie — Szászváros (lingă bisericile evang. reformate), și anume:

Peronospin-ul! E mijloc aplicat cu cel mai mare folos la stropirea viilor, în contra peronosporiei (a „manei“ care uscă viia).

E neasămănat cu mult mai bun și mai ieftin în folosință „PERONOSPINUL“ decât piatra-vinătă!

Cu „Peronospinul“ stropind viia, pui la 1 hectolitr de apă praf de 50 fil., pe cînd piatră-vinătă trebuie să pui de 1 cor. 60 fil., fiind piatră-vinătă foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată căpăta numai adevăratul „Peronospin“, fac și ușurarea aceea, că deja la comanda de 15 pachete, îl trimite *franco*, adică posta plătită de aici, pentru 7 cor. 50 fil.

Prin întrebunțarea „Peronospin“-ului, viia va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel *roada de vin mai bogată!* Experința a devenit, că prin folosirea pietrii-vinete, nu să ajung aceste roduri, — poate pentru aceea, că piatră-vinătă verzește peste măsură frunzele și prin asta bea din puterea și sucul viței! Praful de stropit al meu, „Peronospin“-ul, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă (mană). *Prețul unui pachet e 50 fil.* „Peronospinul“ este deja de 7 ani în întrebunțare cu cea mai frumoasă izbîndă! — E preparatul meu propriu! — Fiecare pachet e provăzut cu numele meu!

Folosul „Peronospinul“-ui s'a dovedit și la stropirea pomilor, mai ales a pomilor tineri, cruzi, pentru a-i scuti de feluritele musculițe și gîngăni ce-i opăcesc în desvoltare!

Revînzătorii, comercianții, capătă răbat.

(725) 6-8

A să cere la: **CORNEL DEMETER,** apotecar în Orăștie-Szászváros.

În fabrica de var din Orlat, să arde și expediază zilnic, în mare și mic, renumitul

VAR DE ORLAT de piatră și de zgură. Preț moderat, serviciu prompt și real.

714 8-10 I. BANCUI, Orlat.

Cine dorește călătorie bună și iute — de plăcere — în

6 zile la America

acela să ceară îndrumări românești dela **FALK și Comp.** (600) cancelarie românească 19-26 Hamburg, Raboisen 30.

Picături de stomac BRADY!

provăzute cu marca *Sfta Maria dela Mariaczell*, căror poporul le zice picături de stomac de Mariaczell, s'au valorat de nenumărată dată în nenumărate cazuri de durere de stomac, ardere și zgîrciuri de stomac, infundare, durere de cap, vomare, nesomn, lipsă de sînge, etc.

Să capătă în toate farmaciile. — O sticlă mare 1 cor. 40 fileri, o sticlă mică 30 fileri; 6 sticle 5 cor.; 3 sticle duple 4 cor. 50 fileri, franco, trimite preparatorul

C. BRADY, — Apotecă la „Regela Ungariei“, Wien, I., Fleischmarkt 1. (depot 241).

Grijiți să fie marca *Fecioara Maria dela Mariaczell*, pe pachetarea roșie și subscrierea de pe chipul de alături. (606) 16-20

Costume Săliștenești!

Cele mai frumoase costume, cel mai elegant port femeesc între toate porturile femești populare la noi Români, e mîndrul

port seliștenesc

cuceritor căci cît e de simplu, e totuși fermecător prin curățenia lui! Asemenea și portul bărbătesc dela Saliște, e cel mai românesc și frumos!

În *Atelierul meu de costume seliștenești*, aflător în Orăștie, în strada Promenadel nr. 13., casele proprii (drumul ce duce din Piață spre casarmă și promenadă), — pregătesc foarte frumoase costume seliștenești, atît pentru femei, cît și pentru bărbați.

În atelierul meu lucrează în toată bunăvremea 10-12 lucrătoare, fete și feciori, sub supraveghierea mea, și costumele mele seliștenești, cu care ies și la tîrguri de țară în comitatul Hunedoarei, sunt foarte căutate și cu drag cumpărate de femei! — Primesc să fac și să trimit costume și la cereri prin post! Să mi-să dea numai mărimea persoanei ce dorește a le avea!

Prețuri potrivite! — Lucru bun și cu gust!

Dumitru Jurca,

croitor de costume seliștenești în Orăștie, strada Promenadel nr. 13, casele proprii.

(697) 7-12

Lucru bun! Căutați cu încredere atelierul de măsurit al Preț moderat!

DUMITRU MARTIN, Orăștie, Strada Cetății măestru măsur (Casa proprie)

unde să pregătesc numai lucruri bune, pentru edificii: uși, ferestri, padimentări, arangiamente interne pentru biserici, școli, prăvălii etc., mobile, și ori-ce alte lucruri ce aparțin branșei acesteia.

(717) PRIMEȘTE ȘI 2 INVĂȚĂCEI LA MĂSĂRIT!

Telefon 172.

Telefon 172.

„LA CROITORIA UNIVERSALĂ“

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN, :: Strada Cîsnădelei Nr. 30 :: Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să află diferiți articii pentru uniforme: săbii, chipiuri, porteepe, mănuși, etc.

Atrag deosebită atențiune asupra reverențelor preoțești, ce să pregătesc în atelierul meu, ::::: după moda cea mai nouă. :::::

Comandele să pregătesc în timp foarte scurt.

(682) 10-10

„CRIȘANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în BRAD.

FILIALĂ în HĂLMAGIU. * Anul fondării 1890. *

Capital social 200.000 cor.
Fonduri proprii peste . 150.000 cor.
Depuneri peste 1 milion cor.

Primește depuneri spre fructificare cu 5%. Darea după interese o plătește institutul. Să replătesc, după starea casei, sume cît de mari și fără abzicere și fără a să computa porto la retrimiteră. La dorință să trimet cecuri postale, prin cari expediția banilor la bancă să face fără spese.

Acoardă împrumuturi pe cambii, cambii cu acoperire ipotecară, obligațiuni și pe efecte, în condițiuni favorabile. — Împrumuturi urgente de ori-ce natură să rezolvează încă în ziua în care să cer.

Informațiuni mai detaliate să dau bucuros.

(737) 4-6

Direcțiunea.

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; ciment de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și țesetură de Bacula; împletituri de sîrmă; hîrtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; tinichea neagră și țincuită.

Să găsească în firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

„Tipografia Nouă“ în Orăștie.